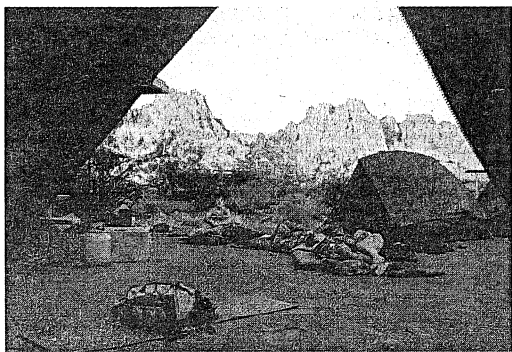


Indianen en éénarmige bandieten

KAMPEREN MET EEN GROEP IN DE VS

Wandelen temidden van wilde beren en ratelslangen, paardrijden bij een cowboy, slapen bij een indiaan. Dit zijn de jongensdromen die ik vroeger als klein meisje ook had. Op een kampeervakantie in het westen van de VS komt alles samen. **Laura Starink**



Ontwaken tussen zonovergoten rotsen in de Valley of Fire Foto Laura Starink

Ons reisdoel voor de dag was de Valley of Fire. Dat was eigenlijk per ongeluk. Onze Amerikaanse gids Mandy (26) had in Tonopah van de twee beschikbare wegen de verkeerde gekozen. We ontdekten dat pas drie uur later. Afslaan was onmogelijk: links van ons strekte zich de eindeloze militaire testsite uit in de Great Basin, de woestijn van Nevada (zie de ijskastscene in Indiana Jones and the Crystal Skull). Verboden toegang.

Teruggaan was een onaantrekkelijke optie en dus besloot Mandy van de nood een deugd te maken en de ons beloofde Cathedral Gorge links te laten liggen. En plotseling dook middenin de woestijn een vlammend rood gebergte op met een slagboom ervoor. Geen mens te bekennen. Dit was misschien wel het kleinste National Park van Amerika. We betaalden met een credit card. De camping was leeg. De warme woestijnwind waaide om de rotsen.

De nacht was warm en stoffig. Het uitspansel eindeloos. We sliepen buiten en werden wakker in een doodstil droomlandschap van zonovergoten rode rotsen. Valley of Fire, Nevada, hoogseizoen, augustus 2008.

Onze verwachtingen voor de reis waren niet overdeven gespannen geweest. Kamperen met een groepsreis leek ons een behoorlijk risico. We zijn

geen kampeerders en groepen boezemen ons een gezonde afkeer in. Maar met één kind is een familiereis met andere kinderen natuurlijk een kans. We spraken onszelf ook moed in met de gedachte dat de groep maar tien mensen telde. Bovendien leek het ons een zeer efficiënte manier van reizen: de kampeerreis was *all in*. Rondgereden worden en niet zelf te hoeven beslissen wat je gaat doen, leek mij ook wel een totaal relaxte manier van vakantie. Geen ruzie over de route, geen hangerigheid over de plannen (zwemmen, of toch maar wandelen, of gewoon luieren, of balen) en een beetje beschaafde omgangsvormen omdat er andere mensen meeluisterden. We waren benieuwd.

En zo stond er op een ochtend bij ons hotel in San Francisco een witte *van* met trailer te wachten. Alle kampeerspullen werden geleverd, het enige wat we zelf hadden moeten meenemen was een slaapzak. Dat was alvast ideaal. Over de Golden Gate Bridge reden we het campingavontuur tegemoet. Twaalf dagen later werden we afgeleverd in Las Vegas, Amerikaanse waanzin bij veertig graden Celsius. Zoon Jakob (13) zei nog nooit zo'n leuke vakantie te hebben gehad. Het was dan ook beslist een jongensdroom.

De groep viel mee, sterker nog, ze was ronduit aardig. Waarschijnlijk valt zo'n groep altijd mee, want je

bent tot elkaar veroordeeld en maakt er dus het beste van. Als je niet kunt aanpassen, begin je er niet aan. Jakob vond Taco, met wie hij eindeloos over Harry Potter kon praten. Tijdens de lange autoritten keurden ze het prachtige landschap meestal geen blik waardig, maar zaten gezamenlijk over de nintendo gebogen of zongen *Ghostriders in the sky*, onze vakantie-cowboy-hit van Johnny Cash.

Ons corvee beperkte zich tot het opzetten en afbreken van de tenten, boodschappen doen (voor 9 dollar p.p. per dag) en om de beurt koken of afwassen. De rest deed Mandy. Zij bepaalde de route, kende de campings en wist wat ons waar te doen stond. Ze was onnadrukkelijk aanwezig, altijd opgeruimd, maar wel de baas. 's Avonds na het eten liet ze op de kaart zien waar de reis heen ging. Om glimlachend te eindigen met: „Het slechte nieuws is dat we om een uurtje of zeven (*'at sevenish'*), zoals ze dat uitdrukten) op moeten." Maar zelfs dat vergaf ik haar graag.

Wie kent ze niet, de National Parks van Amerika? In die twaalf dagen zagen we Yosemite, Valley of Fire, Zion, Bryce, Monument Valley en de Grand Canyon. Teveel misschien, want in elk van die parken kun je dagen doorbrengen. Maar autorijden is deel van

4 REIZEN 2009 NRC HANDELSBLAD
ZATERDAG 10 JANUARI 2009

Amerika. Alleen zo kun je de omvang, natuur en leegte tot je laten doordringen.

De jongensdroom bestond verder uit wilde beren op twintig meter afstand, een ratelslang in de bossjes, nachtelijk gehuil van coyotes in de buurt van de camping, kniediep waden door de kloof van de Virgin River, paardrijden op de Pariah Ranch van cowboy Easton, deelnemen aan de (toegegeven, zeer toeristische) grasdans van Navajo Jamie en slapen in een indianen-hogun (een soort igloo van rode klei) in Monument Valley, om de volgende ochtend om half 7 de zon op te zien komen achter de rotsformaties die de Navajo's de Totempaal noemen. Dit nu zijn de jongensdromen die ik vroeger als klein meisje ook had.

Cowboy Easton is nog wel een aparte vermelding waard, al was het maar omdat ik, toen we ontspannen achteroverleundend in de leunstoelachtige westernzadels („het eerste dat ik jullie leer is: vergeet alles wat jullie in Europa ooit is wijsgemaakt over paardrijden") door de woestijn sjokten, zo ontzettend aan Lucky Luke

moest denken. Easton wees ons op de ratelslang en vertelde over een plaatselijke cowboy die er een sport van maakte ratelslangen met de hand te vangen, wat hij uiteindelijk met de dood heeft moeten bekopen. En daar, zei Easton en hij wees naar een serie blikjes met kogelgaten in het woestijngras, zaten de cowboys vroeger uit verveling schietoefeningen te doen. Zelfs al waren die blikjes er speciaal voor de toeristen neergelegd, het ging er bij ons in als kook.

We bleven overnachten in stapelbedden in de schuur van cowboy Easton. Zeer tot de verbeelding van de kinderen sprak de nachtelijke verdwijning van Mandy. Toen zij de volgende dag onomwonden om opheldering vroegen, zei Mandy vol overtuiging: „*He's not my type*". Deze oneliner gebruikten de kinderen later in hun afscheidstoneelstukje.

Tegenover het cowboy-avontuur stonden de indianen. Monument Valley ligt in Navajo country en wordt beheerd door de Navajo's zelf. Ze rijden toeristen rond in safari-jeeps en geven *indian entertainment*. Ze zongen in hun eigen taal, afgewisseld met Engelse strofen over de indiaanse soldaten die de strijdbijl hebben opgenomen in Irak. Vergeleken met de soms overdeven enthousiaste Amerikanen wa-

ren de indianen stug. Toen wij ons voor de nacht in de hogun hadden geïnstalleerd en bezwaar maakten tegen een nieuwe groep van dertien man die in ons hutje ingekwartierd dreigde te worden, ontlofte grasdanser Jamie. Wat zeuren jullie nou? Wij Navajo's hebben eeuwenlang met zijn allen onder zulke kommerkelijke omstandigheden geïvalkeerd, was de strekking van zijn betoeg. Daar was niet veel tegen in te brengen. De andere groep besloot de lieve vrede te bewaren door de nacht onder de sterrenhemel door te brengen.

De Amerikaanse National Parks zijn buitengewoon goed georganiseerd. Ze zijn allemaal stevig in handen van de National Park Service, die de commercie buiten de deur houdt. Geen hamburgertenten, geen ijscoorren, geen lawaai, verantwoorde houten restaurants, souvenirshops en *visitor's centres*, vriendelijke rangers, een buitengewoon efficiënt gratis shuttlebus-systeem met enthousiaste bejaarde buschauffeurs („Hier rijd ik altijd even langzaam, dames en heren, want hier wonen twee elanden en als u geluk hebt zijn ze thuis – *have a nice day!*") En zo kun je in het hoogseizoen, als er miljoenen mensen door de parken spoelen, als je een beetje je best doet toch de meute te vermijden een wilde beer met twee jonkies spotten, zoals ons overkwam bij een wan-



deling naar een waterval. (De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat met ons nog een man of 15 van ditschouwspel stonden te genieten, maar dat vond ik, met *Grizzly Man* in het achterhoofd, wel zo'n veilige gedachte).

Het échte Amerika ligt natuurlijk buiten de parken. Stadjes met armoedige buitenwijken met supermarkten vol aan overgewicht lijdende locals. En als apothecose lonkte de verdorven stad Las Vegas, pool van casino's, consumptie en callgirls. Veertig graden in de schaduw. Heel de wereld op Disney-formaat nagebouwd. Shows en entertainment van het tweede garnituur. Eindeloze zalen vol gokkende mensen, spinnende roulettetafels, éénarmige bandieten en rondslokkende toeristen, die zich de ogen uitkijken. En een hotel met drie zwembaden. Middenin de woestijn.

FAMILIEREIZEN

De kampeertocht hier beschreven is geboekt bij reisorganisatie Sawadee, die ook reizen organiseert voor families met kinderen vanaf 8 jaar (www.familieavontuur.nl). In 2009 is de 20-daagse VS-reis in ieder geval gegarandeerd op 11 en 25 juli.

Kosten: 2.551 euro p.p. inclusief vlucht van Amsterdam naar San Francisco, twee overnachtingen in een hotel, 12 dagen kampeertocht met busje met chauffeur/gids en kampeeruitrusting, entree in National Parks (Yosemite Park, Zion, Bryce Canyon, Lake Powell, Monument Valley, Grand Canyon), een nacht in Las Vegas, twee nachten in Los Angeles en retourvlucht vanuit LA. Het enige wat je mee moet nemen, is goede schoenen en een slaapzak. Het enige wat je moet doen, is je tent opzetten en afbreken, boodschappen doen en om de beurt koken.

Familieavontuur heeft ook reizen naar Madagaskar, Botswana, Nepal, Cuba, Panama, Argentinië, China, Indonesië, Egypte en nog meer. De groepen zijn klein (4, 5 families).

WE SPRAKEN ONSZELF MOED IN MET GEDACHTE DAT DE GROEP MAAR TIEN MENSEN TELDE

REIZEN 2009 NRC HANDELSBLAD
ZATERDAG 10 JANUARI 2009 5